

Welkom bij Pensioenfonds KPN. In dit Pensioen 1-2-3 lees je wat je wel en niet krijgt in onze pensioenregeling. Dat is belangrijk om te weten, bijvoorbeeld als je van baan verandert.

Wat vind je in laag 1, 2 en 3?

Pensioen 1-2-3 bestaat uit drie lagen. In dit document vind je laag 2. In laag 2 lees je de belangrijkste kenmerken van de pensioenregeling. Laag 1 en 3 vind je op onze website. In laag 1 lees je kort de belangrijkste informatie over je pensioenregeling. In laag 3 vind je juridische en beleidsmatige informatie, zoals het pensioenreglement en het jaarverslag van ons pensioenfonds.

Wil je weten hoe wij omgaan met maatschappelijk verantwoord beleggen? Lees dan meer over ons [beleggingsbeleid](#).

Wil je persoonlijke informatie over jouw pensioen?

Pensioen 1-2-3 bevat geen persoonlijke informatie over je pensioen. Die vind je wel op www.kpnpensioen.nl. Als je inlogt, kom je op je persoonlijke pagina. Daar staan je persoonlijke gegevens en documenten. Als je daar je e-mailadres achterlaat, kunnen we je ook digitaal over pensioenzaken informeren. Je logt gemakkelijk in met je DigiD.

Wat krijg je in onze pensioenregeling?

Ouderdomspensioen

Je bouwt bij ons een levenslang ouderdomspensioen op in de middelloonregeling en eventueel in de beschikbare-premiereregeling. Een half jaar voordat je AOW ingaat word je door ons geïnformeerd over hoe je jouw pensioen kunt aanvragen.

Hoeveel pensioen krijg je straks?

Dat is vooral afhankelijk van jouw salaris en het aantal jaren dat je pensioen hebt opgebouwd. De hoogte van jouw ouderdomspensioen staat op je Uniform Pensioenoverzicht (UPO). Dit krijg je eens per jaar toegestuurd. Je vindt je UPO ook op je persoonlijke pagina op www.kpnpensioen.nl. Is je inlogt vind je ook de pensioenplanner. Daarmee zie je welke keuzes je kunt maken en wat dat betekent voor jouw persoonlijke financiële situatie.

Kijk ook op www.mijnpensioenoverzicht.nl voor het totale pensioen dat je – ook bij eventuele vorige werkgevers – hebt opgebouwd.

Jouw pensioen is een aanvulling op de AOW, het pensioen dat je van de overheid vanaf jouw AOW-leeftijd krijgt. Kijk voor de bedragen en de ingangsdatum op www.svb.nl.

Partner- en wezenpensioen

Het nabestaandenpensioen voor jouw partner en kinderen bestaat uit een eventueel tijdelijk partnerpensioen, een levenslang partnerpensioen en een wezenpensioen.

Tijdelijk partnerpensioen

Overlijdt je terwijl je nog pensioen bij ons opbouwt? Of overlijdt je als je aansluitend aan jouw dienstverband bij KPN met pensioen bent gegaan? En heeft jouw partner de AOW-leeftijd nog niet bereikt? Dan krijgt jouw partner een tijdelijk partnerpensioen tot aan zijn of haar AOW-leeftijd.

De hoogte van het tijdelijk partnerpensioen hangt af van het aantal jaren dat je pensioen had kunnen opbouwen als je tot jouw 68e bij KPN had kunnen werken.

Het tijdelijk partnerpensioen stopt in bepaalde situaties:

- Als je partner gaat trouwen met een nieuwe partner.
- Als je partner een geregistreerd partnerschap aan met een nieuwe partner.
- Als je partner gaat samenwonen met een nieuwe partner.
- Als je partner de AOW-leeftijd bereikt. Vanaf de AOW-leeftijd ontvangt je partner alleen nog het levenslang partnerpensioen.

Levenslang partnerpensioen

Als je op het moment van overlijden in dienst bent bij KPN, krijgt jouw partner vanaf dat moment levenslang partnerpensioen. Dit is 1,25% van de gemiddelde pensioengrondslag, vermenigvuldigd met het aantal jaren dat je tot aan jouw 68e bij KPN had kunnen werken als je niet was overleden. Hierbij wordt rekening gehouden met het parttime percentage.

Overlijdt je terwijl je niet meer bij KPN werkt of als je al met pensioen bent? Ook dan is jouw partner verzekerd van partnerpensioen (behalve als je het partnerpensioen hebt omgeuild voor ouderdompensioen).

Ga je uit dienst of met pensioen? Dan wordt eerst standaard ouderdompensioen en partnerpensioen vastgesteld. Vervolgens wordt je geïnformeerd over de keuzes die je hebt. Zo kun je een deel van jouw ouderdompensioen omruilen voor extra partnerpensioen. Ook kun je op jouw pensioendatum het opgebouwde partnerpensioen omruilen voor extra ouderdompensioen.

Stabiel of variabel partnerpensioen?

Bouw je pensioen op in de beschikbare-premieregeling of via de regeling Individueel Pensioensparen? Dan moet je op de pensioendatum kiezen tussen een stabiel of variabel pensioen. De keuze die je maakt voor jouw ouderdompensioen, geldt ook voor het partnerpensioen:

- Kies je voor een stabiel pensioen? Dan krijgt jouw partner na jouw overlijden een stabiel partnerpensioen. Hij of zij krijgt dan levenslang ongeveer hetzelfde pensioen.
- Kies je voor een variabel pensioen? Dan krijgt jouw partner na jouw overlijden ook een variabel partnerpensioen. De hoogte van dit pensioen kan ieder jaar anders zijn en is onder andere afhankelijk van het rendement op je beleggingen.

Wezenpensioen

Als je overlijdt, krijgen jouw kinderen wezenpensioen tot ze 18 jaar zijn. Kinderen die studeren, krijgen wezenpensioen tot uiterlijk hun 27e verjaardag.

Het wezenpensioen is altijd een stabiel pensioen. Kies je voor een variabel pensioen, dan geldt deze keuze dus niet voor het wezenpensioen.

Het wezenpensioen geldt voor maximaal 5 kinderen. Heb je 6 of meer kinderen, dan verdelen wij het wezenpensioen van 5 kinderen gelijkmatig over alle kinderen. Overlijdt ook jouw partner, dan wordt het wezenpensioen verdubbeld.

Jouw nabestaandenpensioen

De hoogte van het partner- en wezenpensioen staat op jouw Uniform Pensioenoverzicht (UPO). Dit krijg je eens per jaar toegestuurd. Het UPO vind je ook op je persoonlijke pagina als je inlogt. Kijk ook op www.mijnpensioenoverzicht.nl voor het totale pensioen dat je – ook bij eventuele vorige werkgevers – hebt opgebouwd.

Opbouw en pensioen bij arbeidsongeschiktheid

Als je ziek bent of een handicap hebt, krijg je misschien een WIA-uitkering van UWV. Als je zo'n uitkering hebt, kun je ook pensioen blijven opbouwen.

Jouw pensioen wordt opgebouwd met je laatst bekende salaris (voordat je een WIA-uitkering ontvangt). Dit salaris wordt verhoogd met de algemene salarisaanpassing van KPN. En in sommige gevallen krijg je ook een arbeidsongeschiktheidspensioen. Lees daarover meer bij het kopje 'Arbeidsongeschiktheidspensioen'.

WIA-uitkering

Als je ziek wordt, betaalt jouw KPN meestal de eerste twee jaar jouw loon (gedeeltelijk) door en bouw je op die manier pensioen op. Lukt het niet om weer (volledig) te gaan werken? Dan krijg je mogelijk een [WIA-uitkering](#) van UWV. Krijg je een WIA-uitkering en ben je meer dan 35% arbeidsongeschikt? Dan zetten wij jouw pensioenopbouw (gedeeltelijk) voort. Je blijft dus gewoon pensioen opbouwen. Dit geldt voor de volgende pensioenen:

- ouderdompensioen;
- partner- en wezenpensioen;
- bijdrage aan de beschikbare-premieregeling (als je aan deze regeling deelneemt).

Zodra jouw WIA-uitkering stopt of als je met pensioen gaat, stopt de voortgezette opbouw van deze pensioenen. Ook een wijziging van je WIA-uitkering kan gevolgen hebben voor jouw voortgezette pensioenopbouw en arbeidsongeschiktheidspensioen.

Hoeveel pensioen je blijft opbouwen, is afhankelijk van jouw mate van arbeidsongeschiktheid:

Voortzetting pensioenopbouw	Mate van arbeidsongeschiktheid
100%	80% of meer
80%	tussen 65 en 80%
60%	tussen 55 en 65%
50%	tussen 45 en 55%
40%	tussen 35 en 45%

Arbeidsongeschiktheidspensioen

Als jouw pensioengevend salaris, gecorrigeerd met de deeltijdfactor, hoger is dan € 59.706 bruto per jaar, en als je voor meer dan 35% arbeidsongeschikt bent, ontvang je een arbeidsongeschiktheids-pensioen van Pensioenfonds KPN. De hoogte van dit arbeidsongeschiktheidspensioen hangt af van jouw mate van arbeidsongeschiktheid. Hoe hoger jouw arbeidsongeschiktheidspercentage, hoe meer pensioen je ontvangt. Voor het arbeidsongeschiktheidspensioen geldt geen maximum pensioengevend salaris.

Andere functie bij KPN?

Als je gedeeltelijk arbeidsongeschikt bent en je vindt bij KPN een andere functie, dan heb je recht op een extra arbeidsongeschiktheidspensioen. Behalve als je minder dan 35% arbeidsongeschikt bent. Ook dit pensioen is afhankelijk van jouw mate van arbeidsongeschiktheid.

Als het beter of slechter gaat

Gaat het beter met je of juist slechter? En verandert de hoogte van de WIA-uitkering? Dan kan dit gevolgen hebben voor jouw pensioenopbouw en voor jouw eventuele arbeidsongeschiktheidspensioen. Als je meer of minder arbeidsongeschikt wordt, beweegt de voorzetting van de pensioenopbouw ook mee. Datzelfde kan gelden voor de hoogte van het arbeidsongeschiktheidspensioen, omdat dit afhangt van jouw mate van arbeidsongeschiktheid. Wij krijgen de gegevens hierover van UWV. Wij passen jouw premievrije pensioenopbouw en, als het van toepassing is, jouw arbeidsongeschiktheidspensioen aan.

Moet je iets doen?

Als er iets wijzigt in jouw situatie, neem dan contact met ons op. Wij kunnen je dan informeren wat de gevolgen zijn.

Wat krijg je in onze pensioenregeling niet?

Niet van toepassing op jouw pensioenregeling

Dit onderdeel is niet van toepassing op jouw pensioenregeling. Je bouwt namelijk ouderdomspensioen, partnerpensioen én wezenpensioen op.

Ook krijg je - voor zover van toepassing - een aanvulling op de wettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering als je arbeidsongeschikt wordt. Bovendien hoef je dan zelf geen pensioenpremie meer te betalen, terwijl jouw pensioenopbouw wel (gedeeltelijk) doorloopt.

Hoe bouw je pensioen op?

Je bouwt op drie manieren pensioen op.

A. AOW

De AOW is het pensioen dat je krijgt van de overheid. Iedereen die in Nederland woont of werkt, is hiervoor automatisch verzekerd. Je krijgt een volledig AOW-pensioen als je in de 50 jaar voor jouw AOW-leeftijd altijd verzekerd bent geweest. Heb je niet altijd in Nederland gewoond of gewerkt? Dan kan jouw AOW lager uitvallen.

De AOW-leeftijd is niet voor iedereen gelijk. De bedragen worden ieder jaar aangepast. Kijk voor de bedragen en de ingangsdatum op www.svb.nl.

B. Pensioen dat je via jouw werk opbouwt

Bij Pensioenfonds KPN kun je op drie manieren pensioen opbouwen:

- Tot een salaris van € 45.378 bruto per jaar bouw je pensioen op met de middelloonregeling.
- Verdien je meer dan € 45.378? Dan bouw je over dat extra deel van jouw salaris pensioen op in de beschikbare-premieregeling (tot een maximum van € 114.866).
- Je kunt (tot een maximumsalaris van € 114.866) vrijwillig extra inleggen voor een aanvullend ouderdoms- of partnerpensioen met de regeling Individueel Pensioensparen.

De hoogte van jouw pensioen en het pensioen voor jouw nabestaanden staan op jouw Uniform Pensioenoverzicht (UPO). Dit krijg je eens per jaar toegestuurd. Het UPO vind je ook op je persoonlijke pagina als je inlogt. Kijk ook op www.mijnpensioenoverzicht.nl voor het totale pensioen dat je – ook bij eventuele vorige werkgevers – hebt opgebouwd.

C. Pensioen dat je zelf regelt

Je kunt ook zelf sparen voor extra pensioen. Bijvoorbeeld met een lijfrente of banksparen. Pensioen dat je zelf regelt wordt niet weergegeven op www.mijnpensioenoverzicht.nl.

Middelloonregeling

In de middelloonregeling bouw je elk jaar pensioen op over het salaris van dat jaar. Zo ontvang je straks een uitkering die is gebaseerd op het gemiddeld verdiende salaris in jouw carrière. Dit heet een uitkeringsovereenkomst.

Je bouwt pensioen op tot een salaris van € 45.378 bruto per jaar. Je stopt met deze opbouw als je met pensioen gaat, uit dienst gaat bij KPN of overlijdt. Als je uit dienst gaat en je draagt jouw pensioen niet over aan een andere pensioenuitvoerder, dan blijft jouw pensioen staan bij Pensioenfonds KPN.

De hoogte van jouw pensioen is afhankelijk van:

- het aantal jaren dat je deelneemt aan de pensioenregeling; en
- het gemiddeld verdiende salaris; en
- het jaarlijkse opbouwpercentage; en
- de franchise.

Verdien je meer dan € 45.378 bruto per jaar? Dan bouw je over dat extra deel van jouw salaris pensioen op in de beschikbare-premieregeling (tot een maximumsalaris van € 114.866 bruto per jaar).

Opbouwpercentage

In de middelloonregeling bouw je ieder jaar dat je werkt een stukje pensioen op. Je bouwt 1,875% pensioen op over het pensioengevend salaris (tot maximaal € 45.378 bruto per jaar) verminderd met de franchise. Werk je in deeltijd? Dan bouw je naar rato op.

Rekenvoorbeeld voor medewerker met voltijd dienstverband

Jaarsalaris bij indiensttreding	€ 44.802
Franchise per jaar	€ 14.802
Opbouwpercentage	1,875%
Pensioengrondslag	€ 44.802 - € 14.802 = € 30.000
Pensioenopbouw in 2022	1,875% x € 30.000 x 100% = € 562,50

Voor het rekenvoorbeeld gaan we ervan uit dat deze persoon 30 jaar in dienst blijft bij KPN en dat zijn salaris en de franchise niet verandert. In dat geval ontvangt deze persoon vanaf pensionering (68 jaar) $30 \times € 562,50 = € 16.875$ bruto per jaar, dus € 1.406,25 bruto per maand.

Rekenvoorbeeld voor medewerker met parttime dienstverband

Fulltime Jaarsalaris bij indiensttreding	€ 44.802
Franchise per jaar	€ 14.802
Deeltijdpercentage	80%
Opbouwpercentage	1,875%
Pensioengrondslag	€ 44.802 - € 14.802 = € 30.000
Pensioenopbouw in 2022	1,875% x € 30.000 x 80% = € 450,00

Voor het rekenvoorbeeld gaan we ervan uit dat deze persoon 30 jaar in dienst blijft bij KPN en dat zijn salaris en de franchise niet verandert. In dat geval ontvangt deze persoon vanaf pensionering (68 jaar) $30 \times € 562,50 = € 16.875$ bruto per jaar, dus € 1.406,25 bruto per maand.

Beschikbare-premieregeling

Verdien je meer dan € 45.378 bruto per jaar? Dan bouw je over dat extra deel van jouw pensioengevend salaris (tot maximaal € 114.866) ook pensioen op. Dat doe je in de beschikbare-premieregeling. Dit heet een premieovereenkomst.

Voor jouw pensioenopbouw stellen wij elk jaar de premie vast. Je bepaalt zelf hoe wij de premie voor je moeten beleggen. Er zijn twee beleggingsmogelijkheden: Life Cycle of Vrij Beleggen. In deze regeling is het beleggingsrisico voor jou. Op jouw 58ste maak je nog een keuze, namelijk of je wilt beleggen voor een stabiel of variabel pensioen.

Hoe hoog is jouw pensioen?

Dat is in deze regeling van tevoren niet precies te voorspellen. De hoogte van jouw pensioen hangt namelijk af van jouw totaal ingelegde premies, de behaalde rendementen en het kapitaal dat daaruit volgt. Als je in de Life Cycle belegt, is jouw saldo op jouw pensioendatum minimaal gelijk aan de premies die je hebt ingelegd (de 0%-garantieregeling). Dit geldt voor jouw opgebouwde saldo tot 1 februari 2021 als je in altijd in de Life Cycle hebt belegd. De premie die na 1 februari 2021 wordt ingelegd valt niet onder deze 0% garantieregeling. Jouw rendementen en saldo vind je ook op jouw persoonlijke pagina als je inlogt.

Stabiel of variabel pensioen

Op jouw pensioendatum koop je met jouw pensioenkapitaal een stabiel of variabel pensioen. Koop je een stabiel pensioen, dan gelden de inkoop tarieven van het pensioenfonds. Het bestuur van Pensioenfonds KPN stelt deze tarieven maandelijks vast op basis van de markttrente die De Nederlandsche Bank publiceert.

Hoe hoog is jouw premie?

Hoeveel de beschikbare premie is die jaarlijks wordt ingelegd, hangt af van jouw leeftijd.

Leeftijd	Beschikbare premie
jonger dan 20 jaar	3,7%
20 t/m 24 jaar	4,2%
25 t/m 29 jaar	5,1%
30 t/m 34 jaar	6,3%
35 t/m 39 jaar	7,6%
40 t/m 44 jaar	9,3%
45 t/m 49 jaar	11,4%
50 t/m 54 jaar	13,9%
55 t/m 59 jaar	17,1%
60 t/m 64 jaar	21,3%
65 t/m 67 jaar	25,5%

Stel, de pensioengrondslag voor de beschikbare-premieregeling is € 14.662 (€ 60.040 - € 45.378). De beschikbare premie van iemand van 35 jaar is dan:

€ 14.662 x 7,6% = € 1.114 per jaar.

Uit dienst voor pensioen?

Ga je uit dienst voor jouw pensioendatum? Dan heeft dit gevolgen voor het saldo uit deze regeling.

Je neemt alleen deel aan de regeling Individueel Pensioensparen	Het saldo uit deze regeling wordt omgezet in een pensioenaanspraak. Dit gebeurt tegen de inkoop tarieven die op dat moment gelden.
Je neemt alleen deel aan de beschikbare-premieregeling	Het saldo in deze regeling blijft renderen bij Pensioenfonds KPN. Je blijft een beleggingsrisico lopen over dit deel van jouw pensioenopbouw. Je koopt op jouw pensioendatum met het opgebouwde saldo een stabiel of variabel pensioen tegen de inkoop tarieven die op dat moment gelden. Een deel van jouw saldo wordt automatisch omgezet in partnerpensioen. Je kunt dit terugdraaien als je dat wilt.
Je neemt deel aan de beschikbare-premieregeling en aan de regeling Individueel Pensioensparen	Het saldo dat je hebt opgebouwd in de regeling Individueel Pensioensparen en in de beschikbare- premieregeling blijft renderen. Je blijft een beleggingsrisico lopen over dit deel van jouw pensioenopbouw. Je koopt op jouw pensioendatum met het opgebouwde saldo een stabiel of variabel pensioen tegen de inkoop tarieven die op dat moment gelden. Ga je uit dienst voor jouw pensioendatum? Dan wordt een deel van jouw saldo automatisch omgezet in partnerpensioen.

Hoeveel premie betalen jij en KPN?

KPN betaalt aan het pensioenfonds een vaste premie voor jouw pensioen en vraagt hiervoor aan jou een bijdrage. Die staat op je loonstrook.

De totale jaarlijkse premie is 23% van de pensioengrondslag. De premie voor het arbeidsongeschiktheidspensioen is hierin niet meegerekend. Dit geldt tot 31 december 2022. Behalve de jaarlijkse premie is KPN geen andere bedragen aan het pensioenfonds verschuldigd. Deze premie wordt gestort in een premiedepot en daaruit worden ieder jaar de kosten van de pensioenregeling betaald. Zit er in een jaar te weinig in dat premiedepot? Dan wordt jouw pensioenopbouw in de pensioenregeling in dat jaar lager.

Waardeoverdracht

Als je ergens anders al pensioen hebt opgebouwd, kun je dat meenemen naar ons. Dit heet waardeoverdracht. Omgekeerd kan ook: als je weggaat bij KPN, kun jouw pensioen bij Pensioenfonds KPN meenemen naar jouw nieuwe pensioenuitvoerder.

Waardeoverdracht is makkelijk, want zo houd je jouw pensioen bij elkaar. Het moet echter wel de moeite waard zijn. Dat hangt onder andere af van de verschillen tussen de pensioenregelingen. Waardeoverdracht is dus niet altijd gunstig. Laat je goed adviseren wat voor jou de beste keus is. Pensioenfonds KPN kan je geen advies geven over waardeoverdracht. Je kunt waardeoverdracht vrijblijvend bij ons aanvragen. Je krijgt dan een voorstel voor de overname van jouw oude pensioenaanspraken. Daarna besluit je of je definitief tot waardeoverdracht overgaat.

Zelf aanvragen

Nadat je in dienst bent gekomen, krijg je van ons een welkomstbrief. Hierin staat ook meer over waardeoverdracht. Nadat je de brief hebt ontvangen, kun je waardeoverdracht aanvragen.

Hoe regel je waardeoverdracht?

1. Aanvragen

Als je inlogt op je persoonlijke pagina kan je waardeoverdracht vrijblijvend aanvragen. Log eenvoudig in met je DigiD.

2. Offerte

Je krijgt een offerte van Pensioenfonds KPN. Hierin staat hoeveel pensioen je bij ons krijgt voor het pensioen dat je bij jouw vorige pensioenfonds heeft opgebouwd. Je beslist dan of je jouw pensioen meeneemt naar Pensioenfonds KPN.

3. Je beslist

Als je akkoord gaat met de offerte, stuur je deze naar ons terug. Jouw vorige pensioenfonds maakt de waarde van jouw pensioen over naar Pensioenfonds KPN. Dit zie je dan ook terug in jouw pensioenoverzicht. Als je niet akkoord gaat, blijft jouw pensioen staan bij jouw vorige pensioenfonds.

Welke pensioenen kun je overdragen?

Pensioenfonds KPN kan het pensioen overnemen dat je bij jouw vorige pensioenfonds of verzekeraars heeft opgebouwd. Dus niet alleen het laatste pensioen dat je opbouwde voordat je in dienst kwam. Overdracht van privé lijfrente- of koopsompolissen is niet mogelijk.

Wanneer is waardeoverdracht tijdelijk niet mogelijk?

Voor waardeoverdracht is de financiële situatie van het pensioenfonds belangrijk. Wij mogen namelijk alleen meewerken aan waardeoverdracht als onze beleidsdekkingsgraad hoger is dan 100%. Ook de beleidsdekkingsgraad van het andere pensioenfonds moet ten minste 100% zijn.

Is dat niet zo? Dan kun je wel waardeoverdracht aanvragen, we zetten het alleen nog niet in gang. Jouw opgebouwde pensioen blijft dan bij jouw vorige pensioenuitvoerder tot de beleidsdekkingsgraden van beide uitvoerders boven de 100% zijn. Je krijgt dan uiteraard bericht.

Pensioen van vóór 2015

Ben je vóór 2015 bij KPN in dienst gekomen en nu nog in dienst bij KPN en heb je toen niet gekozen voor waardeoverdracht? Dan kun je bij Pensioenfonds KPN alsnog een verzoek tot waardeoverdracht van dit pensioen aanvragen. De pensioenuitvoerder waar je jouw pensioen heeft laten staan, is echter niet verplicht mee te werken aan waardeoverdracht van jouw pensioen. In dat geval blijft jouw pensioen staan bij de vorige pensioenuitvoerder.

Ben je op of na 1 januari 2015 in dienst gekomen, dan moet jouw vorige pensioenuitvoerder altijd meewerken aan waardeoverdracht.

Bruto jaarinkomen hoger dan € 45.378?

Is jouw bruto jaarinkomen bij KPN hoger dan € 45.378? Dan bouw je over het hogere inkomen pensioen op in een beschikbare-premieregeling. Kies je voor waardeoverdracht, dan wordt een deel van de overdrachtswaarde gestort in de beschikbare-premieregeling. Voor het pensioen in deze regeling beleg je en daarmee loop je een risico. Afhankelijk van de voorwaarden van jouw vorige pensioenregeling moet je afwegen of het verstandig is om waardeoverdracht te doen.

Nieuwe werkgever?

Ga je uit dienst en krijg je een nieuwe werkgever? Dan kun je ook gebruikmaken van waardeoverdracht. Je neemt dan jouw opgebouwde pensioen mee naar jouw nieuwe pensioenuitvoerder. Dit vraag je niet bij ons aan, want je krijgt hierover bericht van jouw nieuwe pensioenuitvoerder.

Ouderdomspensioen omruilen voor partnerpensioen

Als je uit dienst gaat of met pensioen gaat, kun je een deel van jouw ouderdomspensioen omzetten in (extra) partnerpensioen.

Als je uit dienst gaat, wordt door het pensioenfonds standaard jouw pensioenaanspraken uitgeruild. Na jouw overlijden ontvangt je partner dan een partnerpensioen van 70% van het ouderdomspensioen.

Hieronder zie je wat ruilen betekent voor het pensioen. De bedragen zijn voorbeelden.

Pensioenleeftijd	Om te ruilen ouderdomspensioen (bruto per jaar)	Extra partnerpensioen na ruilen (bruto per jaar)
68	€ 1.000	€ 3.333 (2022)

Met de pensioenplanner bereken je wat ruilen betekent voor jouw persoonlijke financiële situatie. Log hiervoor in op je persoonlijke pagina. Je kunt jouw partnerpensioen ook omruilen voor een hoger ouderdomspensioen voor jezelf.

Partnerpensioen omruilen voor ouderdomspensioen

Als je met pensioen gaat, kun je een deel van jouw partnerpensioen - onder voorwaarden - omzetten in (extra) ouderdomspensioen voor jezelf. Bijvoorbeeld als je geen partner hebt.

- Heb je geen partner en ruil je het partnerpensioen niet om voor een hoger ouderdomspensioen? Dan vervalt het partnerpensioen aan het pensioenfonds als je overlijdt.
- Heb je wel een partner en zet je het partnerpensioen om in ouderdomspensioen? Dan ontvangt jouw partner minder of geen partnerpensioen als je overlijdt en moet hiervoor dus toestemming geven.

Hieronder zie je wat ruilen betekent voor het pensioen. De bedragen zijn voorbeelden.

Pensioenleeftijd	Om te ruilen partnerpensioen (bruto per jaar)	Extra ouderdomspensioen na ruilen (bruto per jaar)
68	€ 1.000	€ 300 (2022)

Met de pensioenplanner bereken je wat ruilen betekent voor jouw persoonlijke financiële situatie. Log hiervoor in op je persoonlijke pagina. Je kunt jouw ouderdomspensioen ook omruilen voor een hoger partnerpensioen.

Eerder of gedeeltelijk met pensioen

Je kunt ervoor kiezen om eerder dan de AOW-datum met pensioen te gaan: op zijn vroegst vanaf jouw 60e. Als je eerder met pensioen gaat, wordt jouw levenslang ouderdomspensioen lager.

Vanaf jouw 60e kun je ook gedeeltelijk met pensioen gaan. Daarnaast kun je in deeltijd blijven werken. De hoogte van het deeltijdpensioen is afhankelijk van het deeltijdpercentage. Voor het deel dat je blijft werken, gaat de opbouw van het ouderdomspensioen gewoon door.

Met de pensioenplanner kun je alvast de gevolgen van deze keuzes berekenen. Log hiervoor in op je persoonlijke pagina.

Met pensioen en nog geen AOW?

Jouw pensioen van Pensioenfonds KPN gaat standaard in op AOW-datum. Ga je eerder met pensioen? Dan heb je misschien minder inkomen vanaf jouw pensioen tot het moment dat je AOW ontvangt. In dat geval kun je ervoor kiezen om een deel van je ouderdomspensioen om te zetten in een tijdelijke uitkering om zo het tijdelijke gemis van de AOW-uitkering te overbruggen. Je ouderdomspensioen wordt hierdoor lager.

Meer dan 5 jaar voor jouw AOW-datum met pensioen?

Ga je meer dan 5 jaar voor jouw AOW-datum met (deeltijd)pensioen, bijvoorbeeld op jouw 60e? Dan moet je verklaren dat je stopt met werken voor het deel dat je met pensioen gaat. En dat je in de toekomst ook niet meer (gedeeltelijk) gaat werken. Dat is een eis van de Belastingdienst.

Moet je iets doen?

Ga je op AOW-datum met pensioen? Dan krijg je ongeveer een half jaar voor jouw AOW-datum bericht van ons over het aanvragen van jouw pensioen, met als ingangsdatum de AOW-datum. Je kunt dan ook aangeven of je later met pensioen wilt. Wil je eerder met pensioen? Neem dan zelf contact met ons op, ongeveer een half jaar voordat je met pensioen wilt.

Pensioenvergelijker

Wil je jouw pensioenregeling vergelijken?

Bekijk de pensioenvergelijker op de website.

Hoger of lager pensioen

Je krijgt bijvoorbeeld:

- 5 jaar eerst 124% daarna 93% van het oorspronkelijke levenslange ouderdomspensioen;
- 10 jaar eerst 117% daarna 87,75% van het oorspronkelijke levenslange ouderdomspensioen.

Je kunt deze keuze alleen maken als je op de pensioendatum kiest voor een stabiel pensioen bij Pensioenfonds KPN. Ga je eerder dan op de AOW-datum met pensioen? Dan kun je het tijdelijke verschil in inkomen overbruggen met AOW-compensatie. Dit kan bij een stabiele én variabele uitkering. Met de pensioenplanner bereken je alvast de gevolgen van jouw keuzes. Log hiervoor in op je persoonlijke pagina.

Extra pensioen opbouwen

Wil je extra pensioen opbouwen, zodat je na jouw pensioen meer geld hebt om van rond te komen? Dan kun je meedoen aan de regeling Individueel Pensioensparen.

Je kunt extra sparen voor:

- extra ouderdomspensioen: je kunt extra pensioen opbouwen over een deel van jouw variabele loon (in de cao van KPN staat welke beloningen voor extra pensioenopbouw in aanmerking komen);
- een hoger partnerpensioen over het deel van jouw pensioengrondslag: op het moment dat je met pensioen gaat, wordt dit deel van het pensioenkapitaal omgezet in partnerpensioen. Overlijdt je na de pensioendatum, dan krijgt jouw partner dit partnerpensioen.

KPN houdt de premie voor de regeling Individueel Pensioensparen op jouw brutosalaris in.

Je bepaalt zelf hoe wij de premie voor je moeten beleggen. Er zijn twee beleggingsmogelijkheden: Life Cycle of Vrij Beleggen. In deze regeling is het beleggingsrisico voor je. Bouw je ook pensioen op in de beschikbare-premieregeling, dan wordt het saldo uit beide regelingen in dezelfde beleggingsmogelijkheid belegd.

Hoe hoog is jouw pensioen?

Dat is in deze regeling van tevoren niet precies te voorspellen. Dat hangt namelijk af van jouw totaal ingelegde premies en de behaalde rendementen. Jouw rendement en spaarsaldo vind je ook als je inlogt op je persoonlijke pagina. Daarnaast is jouw pensioen afhankelijk van de keuze die je maakt op jouw pensioendatum. Je kunt namelijk kiezen voor een stabiel of variabel pensioen. Kies je voor een stabiel pensioen bij Pensioenfonds KPN, dan gelden de inkoop tarieven op het moment dat je met pensioen gaat. Het bestuur van Pensioenfonds KPN stelt deze tarieven maandelijks vast. De inkoop tarieven zijn onder andere afhankelijk van de levensverwachting, de solvabiliteitsopslag en de markttrente.

Als je met pensioen gaat

Heb je via de regeling Individueel Pensioensparen extra partnerpensioen opgebouwd? Dan kun je er op jouw pensioendatum voor kiezen dit partnerpensioen, met toestemming van je partner, om te zetten in een hoger ouderdomspensioen voor jezelf.

Moet je iets doen?

Wil je deelnemen aan de regeling Individueel Pensioensparen? Meld je dan aan op Mijn HR via de ehm-faciliteit 'vrijwillige inhouding'.

Hoe wordt jouw premie belegd?

Bouw je pensioen op in de beschikbare-premieregeling en/of via de regeling Individueel Pensioensparen? Dan stellen wij hiervoor elk jaar de premie vast. Je bepaalt zelf hoe wij de premie voor je moeten beleggen.

Er zijn twee beleggingsmogelijkheden: Life Cycle of Vrij Beleggen. Het beleggingsrisico is voor jou. Als je altijd in de Life Cycle belegt, is jouw saldo op jouw pensioendatum minimaal gelijk aan de premies die je hebt ingelegd (dit geldt niet voor pensioenkapitaal uit de regelingen van KPN Contact en SVG). Dit geldt voor jouw opgebouwde saldo tot 1 februari 2021 die je in de Life Cycle hebt belegd. De premie die na 1 februari 2021 wordt ingelegd valt niet onder deze 0% garantie. Jouw rendementen vind je als je inlogt op je persoonlijke pagina.

Wat past bij jou?

Om je bij jouw beleggingskeuze te helpen, is een Beleggingswijzer ontwikkeld. Hiermee krijg je een indicatie van het beleggersprofiel dat bij je past.

De Beleggingswijzer is een hulpmiddel. Je blijft altijd zelf verantwoordelijk voor (de gevolgen van) jouw keuze. Wij kunnen je geen garantie geven over de te behalen beleggingsrendementen en de hoogte van jouw aanvullende pensioen.

Jouw keuze doorgeven

Je kunt via de Beleggingswijzer doorgeven hoe je wilt beleggen. Gebruik de Beleggingswijzer ook om jouw keuze te wijzigen. Geef je jouw keuze vóór de 26e van de maand door? Dan gaat jouw nieuwe keuze de volgende maand al in. Bijvoorbeeld: je geeft jouw beleggingskeuze op 23 maart door. Dan gaat jouw beleggingskeuze in vanaf 1 april.

Kiezen voor een stabiel of variabel pensioen

Doe je mee aan de regeling Individueel Pensioensparen en/of bouw je op in de beschikbare-premieregeling? Dan maak je op je 58e een voorlopige keuze voor een stabiel of variabel pensioen. Deze keuze gaat over de manier waarop je de laatste 10 jaar gaat beleggen. Want een vast en variabel pensioen vragen allebei om een andere manier van beleggen.

Moet je iets doen?

Wij beleggen standaard voor jou in de Life Cycle. Wil je jouw beleggingen veranderen, dan kun je dit zelf via de Beleggingswijzer veranderen. Op je 58e maak je een keuze voor een stabiel of variabel pensioen. Kies je niet, dan beleggen we voor een stabiel pensioen.

Een stabiel of variabel pensioen?

Doe je mee aan de regeling Individueel Pensioensparen en/of bouw je op in de beschikbare-premieregeling? Dan maak je op je 58e een voorlopige keuze voor een stabiel of variabel pensioen.

Je kunt bij het beleggen kiezen tussen twee Life Cycles. Beide Life Cycles bestaan uit verschillende beleggingsmixen. Het idee van de Life Cycles is simpel: hoe ouder je wordt, hoe minder risicovol je belegt. Je kun er ook voor kiezen om volledig vrij te beleggen en zelf te kiezen in welke pensioenfondsen je belegt.

Tot je 58ste is er geen verschil tussen de twee Life Cycles. Maar vanaf dat moment neemt de ene Life Cycle net iets minder risico dan de andere. Daarom is dat het moment waarop je de (voorlopige) keuze voor een stabiel of een variabel pensioen maakt. Kies je voor stabiel? Dan ga je vanaf dat moment volgens de minder risicovolle Life Cycle Stabiel beleggen. En als je voor een variabel pensioen kiest, beleg je voortaan volgens de meer risicovolle Life Cycle Variabel.

Let op: als je op jouw 58ste niets aangeeft, beleggen wij vanaf dat moment via de Life Cycle die bij een stabiel pensioen hoort. Op het moment dat je met pensioen gaat maak je jouw definitieve keuze.

Moet je iets doen?

Op jouw 58e krijg je bericht van ons over de keuze voor een stabiel of variabel pensioen. Op dat moment geef je jouw keuze aan ons door via de Beleggingswijzer.

Pensioen kopen

Op het moment dat je met pensioen gaat, koop je met jouw pensioenkapitaal een pensioen aan. Je kunt kiezen voor een stabiel of variabel pensioen.

Stabiel pensioen

Kies je voor een stabiel pensioen? Dan koop je op jouw pensioendatum een levenslang pensioen. Vanaf dat moment weet je hoeveel pensioen je de rest van jouw leven (ongeveer) krijgt. Nadeel is dat een stabiel pensioen niet automatisch meestijgt met de prijzen.

Jouw pensioen gaat alleen omhoog als Pensioenfonds KPN je een toeslag kan geven. Dat gebeurt alleen als het financieel goed gaat met Pensioenfonds KPN.

Let op: een stabiel pensioen kan ook lager worden. Dat gebeurt alleen als het financieel slecht gaat met Pensioenfonds KPN.

Variabel pensioen

Kies je voor een variabel pensioen? Dan heb je alleen zekerheid over jouw pensioen in het eerste jaar. Daarna kan jouw pensioen elk jaar hoger, maar ook lager zijn. Dat is dan afhankelijk van het rendement wat je met je beleggingen behaalt.

Persoonlijke keuze

De keuze voor een stabiel of een variabel pensioen is heel persoonlijk. De ene persoon wil nu eenmaal meer risico nemen dan de ander. Ook als het om pensioen gaat.

Nettopensioenregeling

Verdien je meer dan € 114.866 (bedrag 2022) bruto per jaar? En wil je over het deel van jouw salaris boven € 114.866 ook pensioen opbouwen?

Dan kun je via KPN gebruikmaken van de nettopensioenregeling. KPN kan je hierover meer vertellen.

Hoe zeker is jouw pensioen?

Welke risico's zijn er?

De hoogte van jouw pensioen staat niet vast. Bouw je alleen pensioen op in de middelloonregeling? Dan is het mogelijk dat wij jouw pensioen niet elk jaar met de prijzen kunnen laten meestijgen. Zo'n verhoging van jouw pensioen heet een toeslag.

Wij kunnen een toeslag geven op een stabiel pensioen als het financieel goed gaat met het pensioenfonds. Als het financieel slecht gaat, is het zelfs mogelijk dat wij jouw pensioen moeten verlagen. Wij hebben namelijk te maken met de volgende risico's:

- Mensen worden gemiddeld steeds ouder. We moeten het pensioen daardoor langer uitbetalen.
- Een lage rente maakt pensioen duurder. We hebben daardoor meer geld nodig om hetzelfde pensioen te kunnen uitbetalen.
- De resultaten van onze beleggingen kunnen tegenvallen.

Beschikbare-premieregeling en variabel pensioen

Bouw je pensioenkapitaal op in de beschikbare-premieregeling of in de regeling Individueel Pensioensparen, en kies je voor een variabel pensioen? Dan heb je met deze zelfde risico's te maken. Je hebt alleen zekerheid over jouw pensioen in het eerste jaar. Daarna kan jouw pensioen elk jaar hoger, maar ook lager zijn.

Jouw pensioenuitkering wordt elk jaar opnieuw bepaald. Je blijft beleggen met jouw pensioenkapitaal. Jouw pensioenuitkering is elk jaar anders. Onder andere omdat het beleggingsresultaat (rendement) ook elk jaar anders is. Daarnaast kan de rente stijgen of dalen, net als de levensverwachting van inwoners van Nederland. Dat heeft allemaal invloed op de hoogte van jouw pensioen in het volgende jaar.

PREMIE

Beschikbare-premieregeling en stabiel pensioen

Kies je voor een stabiel pensioen? Dan staat de hoogte van jouw pensioen de rest van jouw leven min of meer vast. Jouw pensioen kan alleen hoger worden als Pensioenfonds KPN een toeslag geeft. Dat gebeurt alleen als het goed gaat met het pensioenfonds. Gaat het slecht met het pensioenfonds, dan kan jouw pensioen omlaag gaan.

Let op: je loopt met een stabiel pensioen minder beleggingsrisico dan met een variabel pensioen. Daar staat tegenover dat je - door dat beleggingsrisico - ook meer kans hebt op (hele) hoge beleggingsrendementen. En dus op een hoger pensioen.

Beleggingen

Wij beleggen de premies van al onze deelnemers. Beleggingsresultaten kunnen tegenvallen. Daarom beleggen we op verschillende manieren. Zo kan winst op de ene belegging het verlies op een andere weer goedmaken. Wij kunnen deze beleggingsrisico's wel afdekken, maar daar zijn kosten aan verbonden. Lees meer over ons risicomanagement in ons jaarverslag.

Verhoging pensioen

Zolang prijzen blijven stijgen, wordt jouw geld elk jaar minder waard (inflatie). Je kunt immers minder kopen voor hetzelfde bedrag. Dat betekent dat ook jouw (opgebouwde) pensioen van Pensioenfonds KPN in waarde afneemt. Om dit te voorkomen, probeert het pensioenfonds elk jaar de pensioenen te verhogen met een toeslag (indexatie).

De toeslag is voorwaardelijk, het is dus geen recht. Eén van de voorwaarden is dat de financiële situatie van het pensioenfonds voldoende is. Die financiële situatie wordt uitgedrukt in de beleidsdekkingsgraad. Maar ook als de beleidsdekkingsgraad voldoende is, is het nog niet zeker dat de pensioenen worden verhoogd. Daarover beslist het bestuur jaarlijks. Per 1 januari 2022 zijn de pensioenen verhoogd met een toeslag.

Hoeveel is de eventuele toeslag?

De afgelopen vijf jaren hebben we besloten om de pensioenen als volgt te verhogen:

	Stijging van de prijzen (september t/m september)	Toeslag	Toeslag per
2021	2,57%	2,57%	1-jan-22
2020	0,99%	0,11%	1-jan-21
2019	1,64%	0,41%	1-jan-20
2018	1,47%	1,11%	1-jan-19
2017	1,47%	0,74%	1-jan-18

Voor de stijging van de prijzen gaan we uit van de Consumenten Prijsindex (CPI), voor alle bestedingen (afgeleid). De ingangsdatum is telkens op 1 januari van het dan komende jaar. Als je pensioen ontvangt, geldt een andere toeslag.

Let op!

Heb je een bedrag opgebouwd in de beschikbare-premieregeling of in de regeling Individueel Pensioensparen? Dan wordt jouw pensioenpremie belegd. Het kapitaal dat je op deze manier opbouwt, verhogen we niet met een toeslag. Ook wordt het bedrag niet verlaagd als het pensioenfonds een tekort heeft. Alleen de beleggingsresultaten zorgen voor het stijgen of dalen van het kapitaal. Koop je op jouw pensioendatum een stabiel pensioen? Dan kunnen wij jouw jaarlijks pensioen daarna wel verhogen of verlagen.

Toeslag en beleidsdekkingsgraad

Bij de bepaling van de toeslag zijn twee grenzen belangrijk. De eerste grens is de ondergrens van de beleidsdekkingsgraad. Die moet minstens 110% zijn. De tweede grens geeft aan hoe hoog de beleidsdekkingsgraad moet zijn om een volledige toeslag volgens de CPI toe te mogen kennen. Die grens is nu ongeveer 122% (niveau 2022). Deze grens wordt ieder jaar opnieuw vastgesteld. Het bestuur kan afwijken van het toeslagbeleid.

Beleidsdekkingsgraad lager dan de 110%	Geen toeslag
Beleidsdekkingsgraad hoger dan 110% maar lager dan $\pm$ 122%	Beperkte toeslag
Beleidsdekkingsgraad hoger dan $\pm$ 122%	Volledige toeslag, mogelijk inhaaltoeslag

Aan het eind van het jaar neemt het bestuur een besluit over de toeslag. We gaan hierbij uit van de beleidsdekkingsgraad van eind november. De beleidsdekkingsgraad die we voor de toeslag hanteren, is lager dan de beleidsdekkingsgraad die iedere maand bekend wordt gemaakt. Dit heeft te maken met het kapitaal uit de beschikbare-premieregeling en de regeling Individueel Pensioensparen. Dit kapitaal telt wel mee voor de beleidsdekkingsgraad, maar niet voor de toeslagverlening.

Toeslag inhalen?

Onder voorwaarden kan het bestuur van Pensioenfonds KPN besluiten om een inhaaltoeslag te verlenen over de in het verleden misgelopen toeslagen.

Waarom verschillende toeslagen?

Als de pensioenen omhoog gaan met een toeslag, dan is deze voor pensioengerechtigden en gewezen deelnemers hoger dan de toeslag voor actieve deelnemers. Dit heeft te maken met een afspraak die de sociale partners in het verleden hebben gemaakt.

Tot 2000 had KPN een eindloonregeling. In de eindloonregeling kregen actieve deelnemers geen toeslag. Het pensioen groeide namelijk al mee met het salaris. Pensioengerechtigden en gewezen deelnemers kregen wel een toeslag. Die was gebaseerd op de loonindex. In 2000 kreeg KPN een middelloonregeling. Vanaf dat moment werden de opgebouwde pensioenen van actieve deelnemers verhoogd met een toeslag (als de financiële situatie daar goed genoeg voor was).

Deze toeslag was gebaseerd op de prijsindex. Vanaf 2008 is de toeslag voor de pensioengerechtigden ook gebaseerd op de prijsindex. De toeslag op basis van de loonindex was gemiddeld hoger dan de toeslag op basis van de prijsindex. Voor pensioengerechtigden en oud- deelnemers zou een toeslag op basis van de prijsindex ongunstiger zijn. De sociale partners hebben daarom in 2008 een compensatie voor pensioengerechtigden en oud-deelnemers afgesproken. Hierdoor zijn er 2 verschillende toeslagen.

Afspraken over de toeslagen in 2016 aangepast

De afspraak van de 2 verschillende toeslagen geldt nog steeds. In 2016 is er wel wat veranderd. Tot 1 juli 2016 kregen pensioengerechtigden en gewezen deelnemers een extra toeslag van 0,25% als de CPI in een jaar lager was dan 2% (een afspraak in het cao-pensioenakkoord van KPN uit 2008). Vanaf 1 juli 2016 mag er nog wel een extra toeslag worden verleend, maar deze wordt anders berekend dan voorheen. Wat dit betekent voor de toeslag, zie je in het voorbeeld hieronder. In dit voorbeeld is de dekkingsgraad 116,5%. Pensioenfonds KPN mag dan een toeslag van ongeveer 50% van een volledige toeslag geven. Stel de prijsindex is 3,0%, dan geldt voor de actieve deelnemers een toeslag van 1,5% en voor pensioengerechtigden en gewezen deelnemers 1,65%.

CPI afgeleid	Actieve deelnemers	Pensioengerechtigden en gewezen deelnemers	
		Toeslag vóór 1 juli 2016	Toeslag vanaf 1 juli 2016
1,0%	0,50%	0,63%	0,55%
1,5%	0,75%	0,88%	0,82%
2,0%	1,00%	1,00%	1,10%
2,5%	1,25%	1,25%	1,37%
3,0%	1,50%	1,50%	1,65%

Tekort

Het kan gebeuren dat wij - ondanks alle voorzorgen - toch geld tekort komen om op de lange termijn alle pensioenen te kunnen uitbetalen. Dan moet er iets gebeuren.

Wij hebben de taak zo zorgvuldig mogelijk af te wegen wat de beste oplossing is: de premie verhogen, niet indexeren of de pensioenopbouw verlagen. Dit geldt niet voor het kapitaal dat je opbouwt in de beschikbare-premieregeling of in de regeling Individueel Pensioensparen.

Crisisplan

In de Pensioenwet staat wanneer het pensioenfonds mag korten en aan welke regels het pensioenfonds zich in dat geval moet houden. Als het financieel minder goed gaat met het pensioenfonds is KPN niet verplicht extra geld aan het pensioenfonds te betalen. Lees hierover meer in het crisisplan.

Welke kosten maken wij?

Pensioenfonds KPN maakt kosten om de pensioenregeling uit te voeren. Bijvoorbeeld om het pensioenfonds te besturen, de administratie te verzorgen, de pensioenen uit te betalen, het vermogen te beheren en de premies te innen.

Ook maken wij kosten voor de communicatie, zoals brieven, het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) en de website.

Beleggingskosten

Als je meedoet aan de beschikbare-premieregeling of de regeling Individueel Pensioensparen wordt jouw premie belegd. Daarvoor brengen wij kosten in rekening. Die worden altijd direct verrekend in het rendement. De kosten zijn afhankelijk van de beleggingsmix waarin je belegt. Je betaalt geen aan- en verkoopkosten, ook niet als je verandert van beleggingsmix. Pensioenfonds KPN betaalt deze kosten voor jou. De kosten worden eens per jaar officieel voor het jaarverslag berekend op basis van de werkelijk gemaakte kosten.

Als je van baan verandert

Als je ergens anders al pensioen hebt opgebouwd, kun je dat meenemen naar ons. Dit heet waardeoverdracht. Omgekeerd kan ook: als je weggaat bij KPN, kun je jouw pensioen bij Pensioenfonds KPN meenemen naar jouw nieuwe pensioenuitvoerder. Waardeoverdracht is makkelijk, want zo houd je jouw pensioen bij elkaar. Het moet echter wel de moeite waard zijn. Dat hangt onder andere af van de verschillen tussen de pensioenregelingen. Waardeoverdracht is dus niet altijd gunstig. Laat je goed adviseren wat voor jou de beste keus is. Pensioenfonds KPN kan je geen advies geven over waardeoverdracht.

Je kunt waardeoverdracht vrijblijvend bij ons aanvragen. Daarna besluit je of je definitief tot waardeoverdracht overgaat. Vul de pensioenvergelijker in en vergelijk de regelingen.

Zelf aanvragen

Nadat je in dienst bent gekomen, krijg je van ons een welkomstbrief. Hierin staat ook meer over waardeoverdracht. Nadat je de brief hebt ontvangen, kun je waardeoverdracht aanvragen.

Hoe regel je waardeoverdracht?

1. Aanvragen

Je vraagt waardeoverdracht vrijblijvend aan door in te loggen op je persoonlijke pagina.

2. Offerte

Je krijgt een offerte van Pensioenfonds KPN. Hierin staat hoeveel pensioen je bij ons krijgt voor het pensioen dat je bij jouw vorige pensioenfonds heeft opgebouwd. Je beslist dan of je jouw pensioen meeneemt naar Pensioenfonds KPN.

3. Je beslist

Als je akkoord gaat met de offerte, stuur je deze naar ons terug. Jouw vorige pensioenfonds maakt de waarde van jouw pensioen over naar Pensioenfonds KPN. Dit zie je dan ook terug in jouw pensioenoverzicht. Als je niet akkoord gaat, blijft jouw pensioen staan bij jouw vorige pensioenfonds.

Welke pensioenen kun je overdragen?

Pensioenfonds KPN kan het pensioen overnemen dat je bij jouw vorige pensioenfonds of verzekeraars hebt opgebouwd. Dus niet alleen het laatste pensioen dat je opbouwde voordat je in dienst kwam. Overdracht van privé lijfrente- of koopsompolissen is niet mogelijk.

Wanneer is waardeoverdracht tijdelijk niet mogelijk?

Voor waardeoverdracht is de financiële situatie van het pensioenfonds belangrijk. Wij mogen namelijk alleen meewerken aan waardeoverdracht als onze beleidsdekkingsgraad hoger is dan 100%. Ook de beleidsdekkingsgraad van het andere pensioenfonds moet ten minste 100% zijn.

Is dat niet zo? Dan kun je wel waardeoverdracht aanvragen, we zetten het alleen nog niet in gang. jouw opgebouwde pensioen blijft dan bij jouw vorige pensioenuitvoerder tot de beleidsdekkingsgraden van beide uitvoerders boven de 100% zijn. Je krijgt dan uiteraard bericht.

Pensioen van vóór 2015

Ben je vóór 2015 bij KPN in dienst gekomen en nog in dienst bij KPN en heb je toen niet gekozen voor waardeoverdracht? Dan kun je bij Pensioenfonds KPN alsnog een verzoek tot waardeoverdracht van dit pensioen aanvragen. De pensioenuitvoerder waar je jouw pensioen hebt laten staan, is echter niet verplicht mee te werken aan waardeoverdracht van jouw pensioen. In dat geval blijft jouw pensioen staan bij de pensioenuitvoerder.

Ben je op of na 1 januari 2015 in dienst gekomen, dan moet jouw vorige pensioenuitvoerder altijd meewerken aan waardeoverdracht.

Bruto jaarinkomen hoger dan € 45.378?

Is jouw bruto jaarinkomen bij KPN hoger dan € 45.378? Dan bouw je over het hogere inkomen pensioen op in een beschikbare-premieregeling. Kies je voor waardeoverdracht, dan wordt een deel van de overdrachtswaarde gestort in de beschikbare-premieregeling. Voor het pensioen in deze regeling beleg je en daarmee loop je risico. Afhankelijk van de voorwaarden van jouw vorige pensioenregeling moet je afwegen of het verstandig is om waardeoverdracht te doen.

Nieuwe werkgever?

Ga je uit dienst en krijg je een nieuwe werkgever? Dan kun je ook gebruikmaken van waardeoverdracht. Je neemt dan jouw opgebouwde pensioen mee naar jouw nieuwe pensioenuitvoerder. Dit vraag je niet bij ons aan, want je krijgt hierover bericht van jouw nieuwe pensioenuitvoerder.

Pensioen afkopen?

Ben je in 2017 of eerder bij KPN weggegaan?

En is jouw opgebouwde pensioen minder dan € 520,35 bruto per jaar? Dan krijg je jouw pensioen in één keer uitbetaald, dus niet pas als je met pensioen gaat. Dat noemen we 'afkopen'. Je krijgt dit afkoopbedrag twee jaar nadat je bij KPN bent weggegaan. Je hebt daarna geen pensioen meer bij ons pensioenfonds.

Ga je in 2022 weg bij Pensioenfonds KPN?

Dan mogen we jouw pensioen niet meer afkopen. Jouw pensioen gaat altijd over naar de pensioenuitvoerder van jouw nieuwe werkgever. Het maakt niet uit hoeveel jouw pensioen is. Dat afkopen niet meer kan, heeft te maken met een wetswijziging.

Heb je niet meteen een nieuwe werkgever? Dan blijft jouw pensioen bij ons staan. Op deze manier blijft pensioen waarvoor het bedoeld is: een inkomen voor later. Want stel dat jouw pensioen steeds wordt afgekocht. Dan heb je later geen pensioen, maar alleen AOW.

Pensioenen van minder dan € 2 vervalt

Heb je minder dan € 2 opgebouwd, dan vervalt jouw pensioen. We kopen het niet af. En we maken het ook niet over naar de pensioenuitvoerder van jouw nieuwe werkgever.

Als je arbeidsongeschikt wordt

Wij krijgen automatisch bericht als je arbeidsongeschikt wordt.

Je hoeft zelf niets door te geven. Bekijk wel goed wat de gevolgen zijn voor jouw pensioen.

Ontslag nemen of krijgen

Als je ontslag neemt of krijgt bij KPN, stopt de pensioenopbouw bij Pensioenfonds KPN. Bouw je niet aansluitend ergens anders pensioen op, dan kun je op eigen kosten jouw pensioen blijven opbouwen bij Pensioenfonds KPN voor maximaal 3 jaar. Dit heet vrijwillige voortzetting. Je voorkomt hiermee dat er een gat ontstaat in jouw pensioenopbouw.

Bij vrijwillige voortzetting betaal je zelf de hele pensioenpremie.

Voorwaarden

Je kunt vrijwillig pensioen blijven opbouwen bij Pensioenfonds KPN als:

- Je geen pensioen opbouwt in een andere pensioenregeling; en
- De vrijwillige voortzetting direct aansluit op de beëindiging van jouw dienstverband bij KPN.
- Binnen 9 maanden na uitdiensttreding aanmelden voor vrijwillige deelneming.

Je kunt maximaal drie jaar vrijwillig pensioen blijven opbouwen bij Pensioenfonds KPN. In de drie jaar voordat je 68 jaar wordt, kun je geen vrijwillig pensioen gaan opbouwen.

Voor welke pensioenen?

Als je kiest voor vrijwillige voortzetting, dan wordt de pensioenopbouw voortgezet volgens de regeling van Pensioenfonds KPN die gold op het moment dat je stopte met werken bij KPN. Je blijft dus pensioen opbouwen in de middelloonregeling en ook het partner- en wezenpensioen worden voortgezet. Ook wat er in de regeling staat over arbeidsongeschiktheid en pensioen, geldt bij vrijwillige voortzetting.

Bouwde je pensioen op in de beschikbare-premieregeling? Dan wordt ook deze regeling voortgezet.

Volledig of gedeeltelijk voortzetten

Je kunt kiezen voor volledige of gedeeltelijke voortzetting van jouw pensioen. Kies je voor gedeeltelijke voortzetting, dan heb je de keuze uit voortzetting op basis van 25%, 50% of 75% van jouw laatstverdiende salaris.

Kies je voor gedeeltelijke voortzetting, dan geldt dit ook voor het partnerpensioen en arbeidsongeschiktheid.

Premie

Zolang je in dienst bent bij KPN, betaalt KPN een vaste premie en vraagt hij jou een eigen bijdrage. Kies je voor vrijwillige voortzetting, dan betaal je de premie helemaal zelf. De premie is 23% van jouw pensioengrondslag (jouw pensioengevend salaris min de franchise). Deze premie geldt tot 2023.

Kies je voor gedeeltelijke voortzetting, dan betaal je een premie naar rato.

Je betaalt de premie vooraf, maandelijks of per kwartaal. Betaal je niet, dan stopt automatisch de vrijwillige voortzetting.

Rekenvoorbeeld

Pensioengevend salaris	€ 30.802
Franchise	€ 14.802
Pensioengrondslag	€ 16.000
Premie die je per jaar betaalt (23% x € 16.000)	€ 3.680
Pensioenopbouw is 1,875% voor ieder jaar dat je premie betaalt	€ 300

Je krijgt deze € 300 ieder jaar vanaf jouw 68ste. Zolang je leeft. Stel dat je na jouw pensioen nog 16 jaar leeft (gemiddelde leeftjdsverwachting). Daarnaast is er een partnerpensioen van € 150,00 bruto per jaar.

Dan krijg je dus in totaal $16 \times € 300 = € 4.800$.

Hoe aanvragen?

Neem binnen negen maanden na jouw ontslagdatum contact met ons op als je vrijwillige voortzetting wilt aanvragen. Vervolgens krijg je een offerte en kun je doorgeven of je akkoord gaat.

Hoe opzeggen?

Wil je de vrijwillige voortzetting opzeggen? Stuur dan een brief naar Pensioenfonds KPN. Daarnaast wordt de vrijwillige voortzetting beëindigd als je de nota's niet betaalt.

Waardeoverdracht

Ga je op een gegeven moment weer pensioen opbouwen bij een andere pensioenuitvoerder? Dan kun je jouw pensioen bij Pensioenfonds KPN overdragen naar het pensioenfonds of de verzekeraar, inclusief het pensioen dat je hebt opgebouwd tijdens de vrijwillige voortzetting. Dit heet waardeoverdracht. Waardeoverdracht vraag je aan bij jouw nieuwe pensioenuitvoerder.

Als je werkloos wordt

Als je werkloos wordt. Dit hoeft je niet aan ons door te geven, maar bekijk wel goed wat de gevolgen zijn voor jouw pensioen.

Partnerpensioen

Als je werkloos wordt en je overlijdt, ontvangt jouw partner partnerpensioen.

Saldo uit de beschikbare-premieregeling en Individueel Pensioensparen

Neem je deel aan de beschikbare-premieregeling en/of regeling Individueel Pensioensparen? En word je werkloos voor jouw pensioendatum? Dan heeft dit gevolgen voor het saldo uit deze regeling.

Werkloos en arbeidsongeschikt?

Word je werkloos terwijl je (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt bent? Dan blijf je in sommige gevallen (gedeeltelijk) pensioen opbouwen.

Deeltijd

Ga je minder werken? Bijvoorbeeld omdat dat beter uitkomt in jouw privéleven? Dan krijg je minder salaris en dus ook een lager pensioen.

Het omgekeerde geldt als je meer gaat verdienen. De hoogte van jouw pensioen wordt automatisch aangepast. Je hoeft hier zelf niets voor te doen.

Ook partnerpensioen verandert

Als jouw salaris verandert, heeft dat gevolgen voor jouw ouderdompensioen. Houd er ook rekening mee dat de hoogte van het partnerpensioen verandert.

Als je gaat trouwen, samenwonen of een geregistreerd partnerschap aangaat

Ga je trouwen, samenwonen of een geregistreerd partnerschap aan, dan hoef je dit niet door te geven

Als je gaat trouwen of een geregistreerd partnerschap aangaat, krijgen wij deze informatie automatisch door via de Basisregistratie Personen (BRP). Ga je samenwonen? Dan registreren wij dit pas bij overlijden of als je met pensioen gaat.

Bekijk ook goed wat de gevolgen zijn voor het partnerpensioen.

Als je in het buitenland trouwt, geef dit dan wel door

Als je in het buitenland trouwt, krijgen we dit niet automatisch door van de gemeente.

Stuur ons in dat geval een kopie van de huwelijksakte en het paspoort of de identiteitskaart van jouw partner.

Verlof

Als je bijvoorbeeld ouderschapsverlof opneemt. Er zijn verschillende vormen van (onbetaald) verlof die diverse gevolgen hebben voor jouw pensioenopbouw. Overleg met KPN wat er mogelijk is.

Als je een sabbatical opneemt, kan dit gevolgen hebben voor jouw pensioen.

Alleen als je jouw pensioenopbouw op eigen kosten wilt voortzetten, moet je contact opnemen met KPN.

Ouderschapsverlof

Als je en jouw partner een kind krijgen, kun je gebruik maken van ouderschapsverlof. Ook al ga je tijdelijk minder werken, je blijft gewoon pensioen opbouwen.

Onbetaald verlof

Dit is een verlof waarbij je wel in dienst blijft, maar geen salaris krijgt. Bijvoorbeeld een sabbatical. Tijdens onbetaald verlof bouw je geen pensioen op. Je kunt ervoor kiezen de pensioenopbouw op eigen kosten voort te zetten. Je kunt ook alleen de risicoverzekering voor het partnerpensioen voortzetten. Overlijdt je tijdens jouw verlof, dan ontvangen jouw partner en kinderen een nabestaandenpensioen.

Meer weten?

Bekijk dan de cao van KPN op Team KPN.

Kinderen krijgen

Als je een kind krijgt, hoef je dat niet aan ons door te geven.

Bekijk wel goed wat de gevolgen zijn voor het wezenpensioen als je overlijdt. Of lees meer over de mogelijkheid om met verlof te gaan.

Als je uit elkaar gaat

Ga je scheiden of beëindigen het geregistreerd partnerschap? Dit hoef je niet aan ons door te geven, maar bekijk wel goed wat de gevolgen zijn voor het pensioen van je en jouw ex-partner.

Afspraken over verevening van jouw pensioen moet je wel binnen twee jaar aan ons doorgeven.

[Lees meer over scheiden bij huwelijk of geregistreerd partnerschap.](#)

Woon je niet langer samen? Geef dan wel aan ons door dat jouw relatie is beëindigd.

[Lees meer over uit elkaar gaan bij samenwonen.](#)

Als je naar het buitenland verhuist

Geef een verhuizing naar het buitenland door aan de gemeente.

Heb je jouw nieuwe adres doorgegeven? Dan ontvangen wij jouw buitenlandse adres automatisch via de Registratie Niet-Ingezetenen (RNI). Je ontvangt alle post van het pensioenfonds dan automatisch op jouw nieuwe adres in het binnen- of buitenland.

Let op!

Verhuizen naar het buitenland kan gevolgen hebben voor jouw AOW.

Verhuizen binnen Nederland

Verhuis je binnen Nederland, dan hoef je dat niet door te geven. Wij krijgen jouw nieuwe adres namelijk via de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente.

Een stabiel of variabel pensioen?

Je kiest definitief voor een vast of een variabel pensioen op het moment dat je met pensioen gaat. Maar 10 jaar vóórdat je met pensioen gaat, dus op je 58e, kun je een voorlopige keuze maken. Dit doe je via de Beleggingswijzer.

Verwacht je dat je later voor een variabel pensioen kiest? Dan past daar de Life Cycle Variabel bij. De Life Cycle Stabiel hoort bij een latere keuze voor een stabiel pensioen. Op het moment dat je met pensioen gaat maak je een definitieve keuze voor een stabiel of een variabel pensioen.

Mijnpensioenoverzicht.nl

Wil je weten hoeveel pensioen je in totaal hebt opgebouwd? Kijk dan op www.mijnpensioenoverzicht.nl.

Vragen?

Heb je vragen of wil je gebruikmaken van een keuzemogelijkheid?

Neem dan contact op met onze Pensioendesk, telefoon (050) 582 79 00. Of stuur een e-mail naar pensioendesk@knpensioen.nl.